

Yritystoiminnan käynnistäminen maaseudulla

Rahasto

Maaseuturahasto

Toimenpidetyyppi, johon kuuluu

Nuorten viljelijöiden tilanpidon aloittaminen ja maaseudun yritystoiminnan käynnistäminen (Art. 64 (e))

Alueellinen kattavuus

Manner-Suomen tukikelpoisiksi määritellyt maaseutualueet (intervention soveltamisalue)

Tähän liittyvät erityistavoitteet

Erityistavoite 7: Houkutellaan alalle nuoria viljelijöitä ja helpotetaan yritystoiminnan kehittämistä maaseutualueilla (Art. 6 (g) ja LIITE I)

Yritystoiminnan käynnistämällä edistetään maaseutualueiden työllisyyttä ja toimentulomahdollisuuksia sekä Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kestävä kehityksen tavoitetta (SDG8) edistää kaikkia koskevaa kestävä talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja.

Tulosindikaattori (Art. 99 (da) ja LIITE I)

R.31 Työpaikkojen luominen maaseutualueilla: Uudet työpaikat tuetuissa hankkeissa.

Vuosi	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Kpl	80	80	80	80	80	400

Päätavoitteen mukaisten tulosten lisäksi seurataan kansallisesti tuettavien hankkeiden vaikutuksia (luokittelutieto):

- liikevaihdon kehitykseen
- uusiutuvan energian raaka-aineen tuotantoon
- uusiutuvan energian käyttöön
- energiansäästöön
- materiaalitehokkuuteen
- kiertotalouteen
- ympäristöarvoja sisältäviin tuotteisiin ja palveluihin
- digitalisaatioon
- kansainvälistymiseen

Mikäli tuetulla toimenpiteellä on intervention päätavoitteen lisäksi muita vaikutuksia, tulee tuen saajan käyttää edellä kuvattuja käsitteitä tukihakemuksessa perusteluineen. Investoinnin julkisessa kuvauksessa tulee myös käyttää edellä mainittuja käsitteitä. Lisäksi tuettavalle investoinnille tulee valita sitä kuvaava yksi tai useampi asiasana.

Tuensaajat

Tuensaajina voivat olla luonnolliset henkilöt (yksityiset elinkeinoharjoittajat) ja yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt (avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta), jotka harjoittavat maa- ja metsätalouden ulkopuolista yritystoimintaa. Lisäksi tukea voidaan myöntää maatalouden yhteydessä saman Y-tunnuksen alla harjoitettavaan maa- ja metsätalouden ulkopuoliseen yritystoimintaan (monialaiset maatilat).

Vaatimukset, joilla tehokkaasti vastataan erityistavoitteisiin

Tuki on tarkoitettu yritystoiminnan käynnistämiseen liittyviin toimenpiteisiin. Uusien yritysten elinmahdollisuuksia voidaan parantaa erityisesti sillä, että alkuvaiheessa yrittäjä saa tarvittavia konsultointi- ja asiantuntijapalveluita. Uudet yritykset ovat tärkeitä maaseudun talouden monipuolustamisen ja uusien työpaikkojen luomisen kannalta.

Tuella odotetaan olevan pitkän aikavälin vaikutuksia yritysten toimintamahdollisuuksiin ja kehittämisaktiivisuuteen myös tuen käyttöajan jälkeen. Uusien yritysten luomat myönteiset vaikutukset realisoituvat usein viiveellä. Tavoitteena on uudistaa maaseudun taloutta ja vahvistaa tuottavuuskasvua pidemmällä aikavälillä.

Tukikelpoisuusedellytykset

Tuen hakija tavoittelee käynnistettävällä yritystoiminnalla vähintään yhden henkilön kokoaikaista työllistämistä ja pyrkii kasvuun.

Tukea voidaan myöntää uuteen yritystoimintaan, jossa yritys käynnistää toimintansa täysin alusta, tai yritys on toiminut enintään yhden tilikauden eikä yritystoiminta ole vielä vakiintunut. Tukea voidaan myöntää myös yritystoiminnan käynnistämiseen omistajanvaihdoksen avulla.

Lisäksi tukea voidaan myöntää maatalouden yhteydessä saman Y-tunnuksen alla harjoitettavan maa- ja metsätalouden alkutuotannon ulkopuolisen yritystoiminnan käynnistämiseen maatilantoiminnan monipuolistamiseksi. Tuettavan yritystoiminnan päätoimisuuden ja ulkopuolisten työntekijöiden palkkaamisen edellytykset eivät koske maataloja.

Omistajanvaihdostilanteessa olevan yrityksen jatkajalle voidaan myöntää tukea yritystoiminnan käynnistämiseen kansallisen kaupunki-maaseutuluokituksen mukaisella harvaan asutulla maaseudulla ja ydinmaaseudulla. Edellytyksenä on, että siirron kohteena oleva yritys on työnantajayritys.

Tukikelpoisuusedellytykset maaseudun yritystoiminnan käynnistämiseksi:

- Tuenhakija sijaitsee tukikelpoisella maaseutualueella. Omistajanvaihdoksen kohteena oleva yritys sijaitsee harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla.
- Tuenhakijalla on tapauksen mukaan viimeistään ennen tuen myöntämistä yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) mukainen Y-tunnus.
- Suunniteltua yritystoimintaa koskeva liiketoimintasuunnitelma on toteuttamiskelpoinen.
- Tuen kohteena olevalla yritystoiminnalla arvioidaan olevan kannattavan liiketoiminnan edellytykset.
- Tuen hakijalla on taloudelliset ja muut edellytykset yritystoiminnan käynnistämiseen.
- Tuen kohteena olevien toimenpiteiden laajuus on suhteessa tavoiteltuun liikevaihtoon ja yritystoiminnan laajuuteen.
- Suunnitellut toimenpiteet täyttävät siihen sovellettavien valtioneuvoston päätösten edellytykset.
- Tuettaviin investointeihin sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja tarvittavia lupavaatimuksia.

Tukea ei myönnetä maa- ja metsätalouden alkutuotantoon liittyvän yritystoiminnan käynnistämiseen eikä maatilantoiminnan omistajanvaihdoksiin.

Tuen muoto ja tukitaso

Tuki myönnetään avustuksena.

Liiketoimintasuunnitelman toteuttamiseksi suunniteltujen hyväksyttävien toimenpiteiden perusteella myönnettävä tuki voi olla enintään puolet (50 %) yrityksen esittämästä suunnitellusta liikevaihtotavoitteesta.

Tällä varmistetaan se, että hankkeesta aiheutuvat menot ovat sopivassa suhteessa suunnitellun yritystoiminnan laajuuteen nähden.

Tuki myönnetään vakioituna kertakorvauksena, joka maksetaan yhdessä tai useammassa erässä.

Tukea yritystoiminnan käynnistämisen voidaan myöntää:

- a) Omistajanvaihdoksen avulla käynnistettävään yritystoimintaan 10 000 euroa.
- b) Yrittäjähenkilön lisäksi vähintään yhden tai useamman osa- tai kokoaikaisen yrittäjähenkilön työllistävälle paikallismarkkinoita laajemmilla markkinoilla kasvuun pyrkivälle yritykselle 15 000 euroa.
- c) Yrittäjähenkilön tai -henkilöiden lisäksi vähintään yhden tai useamman osa- tai kokoaikaisen ulkopuolisen työntekijän työllistävälle paikallismarkkinoita laajemmilla markkinoilla kasvuun pyrkivälle yritykselle 25 000 euroa.

Tuki on yrittäjä- ja yrityskohtaisesti kertaluonteinen. Mikäli yrityksellä ei ole esittää riittävästi toimia haettavan tuen perusteeksi, niin kyseisen tuen (a, b ja c) määrästä voidaan myöntää ainoastaan puolet (50 %).

Valtiontukisäännöt

Tukeen sovelletaan valtiontukisääntöjä, kun tuettava yritystoiminta ei kuulu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 42 artiklan soveltamisalaan. SEUT-sopimuksen 42 artiklaan perustuvaa tukea voidaan myöntää maataloustuotteiden jalostusta koskevan yritystoiminnan käynnistämiseen. (EU-rahoituskaudella 2014-2020 tukeen on sovellettu komission asetusta (EU) No 702/2014 (maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetus.)

Suunnitellut tuen yksikkökustannukset ja/tai alustava rahoitus

Tuotosindikaattori

O.23 Käynnistystukea saavien maaseudun yritysten lukumäärä

Yksikkökustannus €	2023	2024	2025	2026	2027
a	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
b	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
c	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000

Suunnitellut vuosittaiset tuotokset

Vuosi kpl	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
a	x	x	x	x	x	x
b	x	x	x	x	x	x
c	x	x	x	x	x	x

Alustava toimenpiteen kokonaisrahoitus

Vuosi €	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
a	x	x	x	x	x	x
b	x	x	x	x	x	x
c	x	x	x	x	x	x

Intervention suunniteltu alustava rahoitus on noin 10 milj. € vuosina 2023-2027.